

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

DİN VE HAYAT

DİN, BİREY VE TOPLUM

❖ Din, sözlükte, örf, adet, ceza, karşılık, mükâfat, hüküm, hesap ve itaat gibi anlamlara gelmektedir.

❖ Terim anlamı olarak, akıl sahibi insanların, dünyada ve ahirette mutlu olmalarını sağlayan, insanı iyiye ve güzel olana yönelten ilahi kurallar bütünüdür.

❖ Din,

- Her çağda var olması,
- İnsanın fıtratında (doğasında) olması
- Birçok dine ahlaki ilkelerin aynı olması

gibi sebeplerden dolayı **evrensel** bir niteliğe sahiptir.

📌 İslam dini, insan hayatı için birçok konuda insanlara rehberlik yapmaktadır. Bu rehberlik 4 temel boyutta özetlenebilir:

📌 **İnanç:** Allah'a iman ve bununla birlikte gönderdiği kitaplara, meleklerle, ahiret gününe, peygambere ve Kader'e iman olarak konu edilir.

📌 **İbadet:** Allah'a olan inancın bir göstergesi niteliğindedir. Başta Namaz, Oruç, Zekat, Hac, Kurban gibi ibadetlerle birlikte, Allah rızası için yapılan her türlü eylemi konu edinir.

📌 **Ahlak:** İyi veya kötü her davranışın belli bir standartı için kullanılan bir kavramdır. Bir bakış açısıyla kişinin yaratılışına uygun davranması da denilebilir.

📌 **Muamelat:** İnsanların veya toplumların birbiri ile ilişkilerinden doğan hukuki, iktisadi, mali gibi konuları inceleyen bir fıkıh terimidir. Evlenme, borçlanma, ticaret, ortaklık, miras gibi konular bu alanda incelenir.

- inanç
- ibadet
- ahlak
- muamelat
(sosyal hayat, hukuk)

Din ve Birey İlişkisi

- ❖ Yüce bir varlığa inanma ihtiyacı kişinin yaratılışında olan bir duygudur.
- ❖ Din, insanın yaratıcıya olan inancı sayesinde, kinin huzurlu, güvende olmasını sağlar.
- ❖ Din, hayatın anlam arayışı içerisinde bulunan bir insan için bir kılavuz niteliğindedir.
- ❖ Din, kişinin dünya ve ahiret için yapması gerekenler sebebiyle sorumluluk duygusunu geliştiren bir özelliğe sahiptir.
- ❖ Özellikle İslam dini kişilere emrettiği ahlaki sorumluluklar sebebiyle kişilerin kötü davranışlardan uzaklaşıp iyi davranışlara yönelmesini sağlar.

Din ve Toplum İlişkisi

- ❖ İnsan toplumsal bir varlık olması sebebiyle tek başına yaşam sürdüremez.
- ❖ Toplum halinde yaşayan insanın birbirleriyle olan münasebetlerinden dolayı toplumda yardımlaşma, hoşgörü ve sevgi gibi birçok değer de var olmuştur.
- ❖ Bu gibi sebeplerden dolayı İslam dini toplumsal yaşama çok önem vermiş ve insanların birlik ve beraberlik içinde olmasını tavsiye etmiştir.

Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı yapışın; bölünüp parçalanmayın. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani siz birbirine düşman idiniz de Allah gönüllerinizi birleştirdi ve O'nun nimeti sayesinde kardeş oldunuz. Siz bir ateş çukurunun tam kenarında iken oradan da sizi Allah kurtarmıştı. İşte Allah size âyetlerini böyle açıklıyor ki doğru yolu bulasınız.

Âl-i İmrân Suresi, 103 . ayet

DİNİN TEMEL GAYESİ

- ❖ İslam dini, şuan yaşadığımız ve ileride yaşayacağımız hayat için kişilere yol gösterici olmaktadır. Bundaki asıl amaç kişilerin bu iki yaşam için mutlu ve huzurlu olmasını sağlamaktır.
- ❖ İslam dini insan ve toplumun varlığını devam ettirebilmesi için **Zarûriyât** veya **Zarûrât-ı hemse** (beş temel ilke) denilen ilkelere dikkat edilmesini zorunlu kılmıştır.

www.derslig.com

Canın Korunması:

- ❖ İnsanın yaşama hakkını ve canının korunmasını konu ediniz.
- ❖ Yaşama hakkı insanın en temel hakkıdır. her türlü özgürlüğü öncelikle canının güvende olmasına bağlıdır.
- ❖ İslam dini de haksız yere insan öldürmeyi tamamen yasaklamıştır.

Haklı bir sebep olmadıkça Allah'ın muhterem kıldığı cana kıymayın.
İsra Suresi, 33. ayet

- ❖ Kişinin canı anne karnına düştükten ölene kadar çok büyük değere sahiptir bu sebeple kürtaj yaptırmak, intihar etmek, haklı bir sebep olmadığı sürece bir savaş başlatmak, ötenazi yapmak gibi davranışlar yasaklanmıştır.
- ❖ İslam dini, insanların olduğu kadar hayvanların da yaşam hakkının korunmasını, onlara eziyet edilmemesini öğütlemiştir.

Aklın Korunması:

- ❖ Akıl, kişinin sorumlu olmasında etkili olan, kişiye verilen en önemli nimettir.
- ❖ Kişi kendisine verilen akıl sayesinde iyiyi ve kötüyü; doğruyu ve yanlış ayırt edebilmekte ve bu sebeple yaptıklarından sorumlu tutulmaktadır.
- ❖ Kişi bu yüzden aklına zarar verecek, alkol ve uyuşturucu özelliğe sahip her türlü maddenin kullanımı yasaklamıştır. Bu maddeleri az kullanmak da çok kullanmak da kesinlikle yasaklanmıştır.
- ❖ Sigara da bağımlılık yaptığı için bağımlı kişiler tarafından alınmadığı zaman kişiyi bunalıma sevk etmektedir.

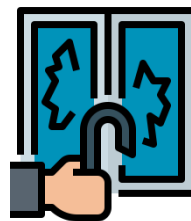

Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz.

Maide Suresi, 90. ayet

Malın Korunması:

- ❖ Kişinin çalışıp kazanç elde etmesi, mal ve mülk sahibi olması da temel haklardandır.
- ❖ İslam dini kişilerin emek vererek kazanç sağlamasını, üretim yapmasını tavsiye etmektedir.
- ❖ Haksız yollar ile kişilerin mal varlığını almayı yasaklamış, haram kılmıştır.
- ❖ Faiz, kumar, karaborsacılık, hırsızlık, gasp gibi insanların paralarını haksız yolla elde etmeye çalışıldığı bu yollar örnek olarak gösterilebilir.

Mallarınızı aranızda haksız sebeplerle yemeyin. Kendiniz bilip dururken, insanların mallarından bir kısmını haram yollardan yemeniz için o malları hakimlere (idarecilere veya mahkeme hakimlerine) vermeyin.

Bakara Suresi, 188. ayet

▲ Neslin Korunması:

- ✗ Aynı zamanda yaşamış, aynı çağda bulunmuş kişiler topluluğuna nesil (kuşak) denilmektedir.
- ✗ Neslin korunması İslam dini açısından önemli bir konudur ve bunun en temel gereği de hiç şüphesiz ailedir.
- ✗ Neslin devamının sağlanması için aile kurumunun korunması ve bu sebeple evliliğin sağlam temeller üzerine oturtulması ciddi önem arz etmektedir.
- ✗ İslam dini neslin korunması için, evlenmeyi, evlilikte huzuru, çocuk eğitimini tavsiye etmiş, evlilik dışı ilişkileri, ailedeki şiddeti, aldatma gibi durumları ise yasaklamıştır.

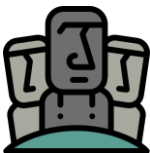

Kaynaşmanız için size kendi (cinsi)nizden eşler yaratıp aranızda sevgi ve merhamet peydâ etmesi de O'nun (varlığının) delillerindendir. Doğrusu bunda, iyi düşünen bir kavim için ibretler vardır.

Rûm Suresi, 21. ayet

▲ Dinin Korunması:

- ✗ Din, insanlık tarihinin her döneminde bulunmuş bir gerçektir. Her zaman da varlığını sürdürecektir.
- ✗ Dinin varlığını sürdürmesi için insanların dikkat etmesi gereken önemli hususlar vardır.
- ✗ Din için kimse zorlanmamalı, kimseye baskı yapılmamalıdır. Kişiler bu konuda özgür iradeleri ile karar vermelidir.
- ✗ İslam dininin temel kaynağı Kur'an ve HZ. Muhammed'in uygulamalarıdır. Bu kaynaklara zıt düşen batıl inançlara kulak asmamalı, büyüculük, falcılık, ruh çağırma gibi dinin temeline zarar veren uygulamalardan uzak durulmalıdır.

Şüphesiz Allah katında din İslâm'dır.

Âl-i İmrân Suresi, 19. ayet

Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Yusuf (a.s)

- ✍ Kur'an'da kıssası baştan sona anlatılan bir peygamberdir. Kur'an bu kıssayı **Ahsen-ü-l Kasas (En Güzel Kıssa)** olarak nitelendirir.
- ✍ Hz. Yakub'un 12 oğlundan biridir. Hayatında yaşadığı birçok olay ile bizler için çok önemli mesajlar içermektedir.
- ✍ Hz. Yusuf çok zeki, yetenekli ve güzel bir çocuktu ve babası tarafından çok sevilirdi. Bu da diğer kardeşleri tarafından kıskanılıyordu.
- ✍ Bir gün Hz. Yusuf rüyasında 11 yıldızın, Güneşin ve Ayın kendisine boyun eğdiklerini görür. Babası da bu rüyayı kardeşlerine anlatmamasını, aksi halde kendisine tuzak kurabileceklerini ve Allah'ın onu peygamber olarak seçeceğini ve ona rüya yorumlayabilme yeteneği vereceğini söyler.

- ✍ Bir süre sonra kardeşlerinin kıskançlığı artar ve Hz. Yusuf'u kuyuya atıp, gömleğine de kan sürüp babalarına bir kurdun yediğini söylerler.

- ✍ Oradan geçen kervan tarafından kuyudan çıkarılır ve köle pazarında Mısır sarayından bir vezire satılır.
- ✍ Hz. Yusuf yetişkin yaşa geldiğinde vezirin karısı ona âşık olur ve ahlaksız teklifte bulunur. Vezirin karısı Hz. Yusuf'un üzerine yürüyünce Hz. Yusuf kapıya yönelip kaçmaya çalışırken kadın Hz. Yusuf'un gömleğini arkadan çekerek yırtar.

- ✍ Tam bu sırada vezir ile karşılaşılır ve kadın Hz. Yusuf'un ona saldırdığını söyleyerek iftira bulunur.

- ✍ İftira sebebiyle zindana atılan Hz. Yusuf, zindanda bulunan iki kişinin rüyasını yorumlar ve yorumladığı rüya gerçek olur. Bu sayede tanınmış olur.

- ✍ Rüyasında 7 besili ineğin 7 zayıf ineği yediğini; 7 yeşil başak ile 7 kuru başak gören Mısır kralının rüyasını 7 yıllık bolluk 7 yıl kıtlık olacağı şeklinde yorumlar ve zindandan çıkartılarak maliyeden sorumlu bakan yapılır.

Rüya aynı şekilde gerçekleşir ve 7 yıl bolluk olur. Bu süre zarfında Hz. Yusuf tahılları güzel bir şekilde depolar. Kıtlik yıllarında da bu tahılları halka adaletli bir şekilde dağıtır.

Bu haberi duyan Hz. Yusuf'un kardeşleri de durumu haber alır ve tahıl istemeye gelirler. Hz. Yusuf kardeşlerini tanır fakat kardeşleri onu tanıyamaz. Onlardan ailesi hakkında bilgi alır.

Bir sonraki seferde Bünyamin'i getirmedikleri takdirde tahıl vermeyeceğini söyler ve onlar da Bünyamin'i getirmek zorunda kalırlar.

Fakat Hz. Yusuf bir şekilde Bünyamin'i yanında alıkoyar. Kardeşleri durumu babalarına anlatır babaları (Hz. Yakub) da ağlaya ağlaya gözleri kör olur.

Hz. Yakub, çocuklarını geri gönderip Hz. Yusuf'u ve Bünyamin'i aramalarını ister. Hz. Yusuf'un yanına geldiklerinde, Hz. Yusuf kendini tanıtır ve onları affettiğini söyler. Bu durum karşısında çok utanırlar.

Gömleğini kardeşlerine verir ve babalarına götürmelerini ister. Babaları gömleği koklayınca Yusuf'un yaşadığını anlar, gömleği yüzüne sürer ve gözleri görmeye başlar. Hep beraber Hz. Yusuf'un yanına giderler.

Hz. Yusuf'un karşısına geldiklerinde hepsi Hz. Yusuf'a boyun eğer ve Hz. Yusuf anne ve babasını kendi tahtına oturtur ve küçükken gördüğü rüyanın gerçekleştiğini göstermiş olur.

Gördüğü rüyada Güneş ve Ay anne babasını; 11 yıldız da kardeşlerini temsil etmektedir.

Hz. Yusuf kıssasında yer alan dersler:

- İnsanlar her durumda iffet ve namusunu korumalıdır.
- Kişi başına gelen belalarda sabır ve tevekkülden ayrılmamalıdır.
- Kişi hiçbir zaman sadakatten ayrılmamalı ve vefalı olmalıdır.
- Bize yapılan hatalar karşısında affedici olabilmeliyiz.

Bir Sure Tanıyorum: Asr Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۝ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ۝

Okunuşu:

Bismillahirrahmânirrahîm.

1- Vel asr

2- İnnel insâne le fi husr

3- İllellezîne âmenû ve amilus sâlihâti ve tevâsav bil hakkı ve tevâsav bis sabr

Anlamı:

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın ismiyle.

1- Asra yemin olsun ki,

2- İnsan mutlaka ziyandadır.

3- Ancak iman edenler, salih amel (iyi işler) işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye eden ve sabrı tavsiye edenler bunun dışındadır.

Asr, zaman, çağ, ikinci vakti gibi anlamlara gelmektedir.

Kişi en çok israf ettiği zamanın kıymetini bilmeli ve buna dikkat etmelidir.

Ayrıca kişi ibadetlerinde samimi olmalı, iyi ve güzel işler yapmalı, hakkı ve sabrı öğütlemelidir.

